

Előfizetési árak:
 Félévesre . . . 6 frt — kr.
 Évesre . . . 3 „ — „
 Negyedévesre . . . 1 „ 50 „
 Heti órára . . . — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádossy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 átvételére vonatkozó felszo-
 lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

Waldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (16-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (16-utca) papir- és könyvkereskedésükön.

Bor.

Egy ütéssel két legyet ütött a magyar kormány, midőn a kereskedelmi szerződések újjászervezése alkalmával nem kifogásolta Olaszország részéről azon pontot, mely ezen államot följugosította arra, hogy a behozatali borvám leszállítását bármikor követelheti. Tette ezt először azért, mert ezen pont életbeléptetése először is behozatali borvám fejében tetemes összeget biztosít az állampénztárnak, másodsor pedig természetes következménye az, hogy az italmérségi jog bérletösszegei 30—40 százalékkal följobb szöknek azon indokolt föltevés következtében, hogy az olcsó borárak a fogyasztott bormennyiséget nagyban fogják emelni. Hogy a kormány, jobban mondva a kereskedelmi miniszterrel egyértelműleg a pénzügyminiszter az állampénztár jövedelmét gyarapítani akarta, azt igen természetesnek találjuk, de valamivel nem számoltak, mikor ezt így kontemplálták.

Ezen önkényű intézkedésnél elfelejtette a kereskedelmi miniszterium első sorban tekintetbe venni azon körülményt, hogy a szerződés bortermeleinket igen megkárosítja; másodsorban pedig azt, hogy ha már ár tekintetében versenyzés alá bocsátja a bort mint kereskedelmi cikket, inkább kimélje meg a versenytől termeleinket, mint arra kényszerítse.

Olaszországon kívül még Szerbiával szemben is megkötött ezen sokszor ismételt pont, hát miért nem hat a kormány arra, hogy Szerbia is indíttatva

érezze magát a borbehozatalra. Hisz nem ismeretlen körülmény az, hogy a szerbiai borok jobban megfelelnek izlésünknek, mint a tengeremellékiek.

Ha Szerbia is megkezdene a borszállítást, úgy az árverseny nem magyar és olasz, hanem szerb és olasz borok között keletkezne. Amint a konzulatusi jelentésekből értesültünk, mindkét állam kitünő szüretet remél. Ezen kívül még Dalmáciából jött tudósítások szerint, a szőlők állása tartós, kedvező időjárás következtében igen egészséges és Spalató környékén épp úgy, mint a nagyszámu szigeteken minden várakozáson fölül jó szüretnek néz elé a lakosság.

Az olasz borvám leszállításának már a híre is elég volt arra, hogy a spekulációra összevásárolt borok árát tetemesen lenyomja, ami különösen nálunk volt észlelhető, hol a pinczék műgyártás és szaporítás által előállított borokkal vannak tele, tulajdonosaik pedig most minden áron sietnek olcsó boraikon túladni. Mindezek után helytelen lenne, ha a Balkán-államoknak vámsorompóikat ugyanezen föltételek alatt (3 frt 20 kr. 100 kilonkint) meg nem nyitnók. A Balkán félsziget, nevezetesen Szerbia, Románia, Bulgária és Rumélia megnyitása borkereskedelmünknek leginkább hasznára válnék, mert ezáltal az olasz borok behozatala erősen ellensúlyoztatnék. Ezen kívül borkereskedelmünk és borfogyasztásunk a Balkánfélszigeti borokkal inkább megbarátkoznék, mint az olaszszal, mert a balkán-borok úgy tisztán, mint a mi borainkkal

összeházasítva, sokkal kellemesebb italt, és a kereskedőknek is több előnyt nyújtanak.

Most már csak a jövő fogja bizonyítani, hogy helyesen járt-e el a kormány, midőn ily szabad kezét engedett Olaszországnak, mi által bizonytalan jövőnek tette ki bortermeleői vagyonát, csak hogy saját jövedelmét gyarapítsa.

Nagy Sándor.

Az országgyűlésből. Három napig folyt a vita az italmérségi adóreformnak pusztán általános tárgyalásakor. Ez alkalommal a szombati ülésen Wekerle pénzügyminiszter az olasz borvámra, a mesterséges borokra s a fogyasztási adó reformjára vonatkozólag így nyilatkozott:

Az olasz borvámra vonatkozólag nem hiszi, hogy az olasz könnyű borok a magyarokkal megbirkózzanak a versenyt. Kétségtelen azonban, hogy a borvámleszállítás augusztus 27-én életbe lép, s megengedi, hogy eleinte jelentékeny bormennyiségek fognak bejönni az országba; nem engedi meg azonban, már csak az olasz termelési viszonyok kedvezőtlenebb voltánál fogva sem, hogy a konkurrenzia tartós és veszedelmes lehessen. Egy veszedelem lehetséges, az, hogy olasz borok czége alatt mesterséges borok hozatnak be. Ennek azonban elejét lehet venni oly intézkedéssel, mely meghatározza a behozható borok fok- és szárazsági tartalmát s származási bizonyítványt követel meg. Ez intézkedéssel elhárítjuk a visszaéléseket, a nélkül, hogy Olaszországgal szemben szerződést szegnének.

A mesterséges bort illetőleg jelentheti, hogy erre nézve a törvényjavaslat elkészült s a kormány az ősszel betereszti. A javaslat álláspontja az, hogy mesterséges bor készítése és forgalomba hozatala tiltva van. Az,

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Mecsek alján.*)

Mecsek alján van egy város,
 Nagy hírű volt egykoron,
 Szent Istvánnak erős vára,
 Czimerében öt torony . . .
 Dicső multról regél benne
 Majdnem minden kő, halom.
 Derék, munkás, jó nép lakja —
 Köztük élek, itt lakom.

Itt az ősi falak között
 Van az én kis otthonom,
 Melynek sorsát nehéz gonddal
 Szívem mélyén hordozom.
 Itten élek, éldegélek
 Napról-napra csendesén,
 Mindennapi kenyerünket
 Munkálkodva keresem.

Úgy szeretem e kis tanyát,
 Mint a madár a fészket,
 Sőt jobban, mert a madarak
 Elrepülnek szerteszét . . .

Ha feinóttek, szárnyra kelnek,
 Szébb, jobb tanyát cserélnek
 S erdő mélyén, bokor alján
 Üresen áll a fészek.

Ölben hoztak engem ide
 S úgy ültettek ide át,
 Mint a kertész gondos kézzel
 Ülteti a palántát . . .
 Harmincz év múlt el azóta,
 A palánta szálfa lett,
 Fölnevelte melegével
 A hit, remény, szeretet.

Ezt a várost, ezt az otthont
 Óh! soha sem hagyom el,
 Szorosan van a szívemmel
 Összenöve ez a hely . . .
 Túl sem elmém, ha itt hagynám
 Ezt a kedves, jó helyet —
 A fát már az én koromban
 Átültetni nem lehet.

Óh! hogyan is hagyhatnám el
 Szívem drága kincseit,
 Mindmegannyi édes emlék,
 Szent ereklye minden itt.
 Itt éltem át gyermekkorom,
 Ifjuságom tavaszát,
 Itt övezte sziveinket
 Hymen rózsá-lánca át.

Minden utcát, minden házat,
 Minden embert ismerek,
 Engem köszönt, én üdvözlöm,
 A ki mellett elmegyek . . .
 Minden ember jó emberem,
 Ellenségem egy sincs tán,
 Mérges szemmel, haragosan
 Egy ember se tekint rám.

A mi szépet, jót, édeset
 Nyujtott eddig az élet,
 Itt gyűjtöttem, mint a kis méh
 A virágról a mézet.
 Vajha majdan leróhatnám
 A hála szent adóját:
 A sok jóért a dicsőség
 Pálmaágát nyujtva át.

Ah! de érjen öröm, vagy bú,
 Boldogság, vagy gyötrellem,
 Mint a büszke százados tölgy,
 Megmaradok egy helyen.
 Óh! csak a sors kis otthonom
 Tűzhelyét ne rontsa le . . .
 Nem hagyom el ezt a várost,
 Nem hagyom el sohase.

Mecsek alján van egy város,
 Áldja meg a teremő . . .
 Város végén fák árnyában
 Virágos ezép temető . . .

*) Mutatvány a szerzőnek legközelebb megjelentő „Hulló levelek című könyvéből.

hogy mesterséges bor addig is adó alá vonassék, a meghallgatott szakértők általános kívánsága volt; valamint nem szabad kiengedni az adó alól akkor sem, ha gyártása tiltva lesz. Kun Miklós és Horánszky kérdéseire megjegyzi még, hogy a mesterséges bor zárt és nyílt városokban egyképen megadózás alá kerül. Az adóztatási eljárást, mint a törvényjavaslat is megmondja, rendelet fogja szabályozni s előre is tudatja, hogy a mesterséges bort mindjárt gyártásokor fogja megadóztatni s adóvisszatérítést nem engedélyez.

A mi azt a kérdést illeti, hogy egyes községek, egy beszédesi körzetbe való egyesítés révén, nem fognak-e magasabb klasszisú adóval terhelhetni, azt feleli hogy ez csak az illető törvényhatóság s a pénzügyi igazgatóság megegyezésével lesz lehetséges. — A községek participálásának kérdését pedig a 4. § teljesen tisztába hozza, szándéka minden adónemre nézve a törvényes participációt megadni s az italméresi adó hozadékának arányát a fogyasztási adó hozadékához könnyű kiszámítani. Egyébként az egész részesedési kérdést 1893. végével szándékosan rendezni, a mikor az aktualissá lesz.

Néhány évre szóló, de mégis provizorius jellegű törvényjavaslattal most azért állott elő, mert a fogyasztási adók állandó reformja több előfeltételt kíván. Szükség van újabb adatokra az italméresi jog hasznosítása tekintetében; szükség az adminisztráció reformjára s szükség a kérdésnek a közvéleményben való megérlelésére, annál inkább, mert Magyarországon ma még igen sok tehetős ember van, a kit, a fogyasztási adók terhe nem érint. Szükséges ezenfőlt a cukor- és söradóra nézve az osztrák kormányval megegyezni s megkeresni a módot, a melylyel a reformot Horvát-Szlavonországra is ki lehet terjeszteni. Ez előfeltételek megteremtésére, hiszi, három év elegendő lesz; teljes szavatosságot azonban ezért a határidőért nem vállalhat.

A reformnál követendő szempontok közt az első, hogy a szolgáltatás általános legyen. Ezzel nem érti a szőlősgazdáknak adott eddigi kedvezmény megvonását, a mire csak igen nehéz időkben gondolhatna. A másik szempont a zárt-városok szaporítása. A harmadik a fogyasztási adó-osztályok szaporítása. A negyedik a községek megfelelő részeltetése. Az ötödik a közhatalom kezelés, a bérletek lehető mellőzésével, rántálás és házi kezelés útján.

Ha a fogyasztási adóreform egy év múlva meg volna alkotható: elállana ettől a javaslatról. De mert legalább 3 év telik el még, a míg a reform napirendre kerülhet; ez a javaslat multhatatlanul szükséges.

Mohács a kor színvonalán.

Mohács, július 4.

Érdekes és nagy jelentőségű ülése volt Mohács város képviselő testületének f. é. június

hó 27-én. A helyi felekezeti iskolák sorsa állott napirendre. A kir. tanfelügyelő évek óta sürgette a felekezeti elemi iskolák a kor és törvénykövetelményeinek megfelelő berendezését; de eredménytelenül.

A gáncs különösen a közel 1400 tanköteles gyermekkel bíró róm. kath. hitközséget érte, mely — dacára hogy évtizedek óta a város összes mintegy 30.000 frtot képviselő ingatlan és 20.000 frt készpénzből álló iskolai törzsvagyonát saját felekezeti iskolai céljaira használja, hogy ezen fölül a város részéről még külön évi segélyben is részesül — kötelessége alól váltig kibúvót keresett.

Legutóbb a róm. kath. hitközség iskoláinak törvény követelte módon kiépítését és ellátását attól tette függővé, ha a város összes ingatlan és készpénz iskolai törzsvagyonát kizárólagos tulajdoni joggal neki engedi át. Kérvénynyel kereste meg a város képviselő testületét ez iránt, igényét azzal argumentálván, hogy ez a vagyon tulajdonképpen úgyis a róm. kath. felekezethez illeti, s a tkvi helyszíneléskor tévesen vétetett föl Mohács város közönsége tulajdonául; mert e század elején akkor alapított, mikor Mohácsra a róm. kath. felekezet volt az uralkodó és túlnyomó, s mert ő levén évtizedek óta annak használatában, az ingatlanokra a tulajdonjog már a helyszíneléskor lett volna nevére fölveendő.

A városi képviselő testület a megkeresést — anélkül, hogy előzőleg állást foglalt volna — egy e célra alakított albizottságnak adta ki azzal, hogy állapítsa meg a kérdésbeli iskolai vagyon eredetét és jogi természetét, s tanácskozmánya eredményéhez képest tegyen a kérdés megoldására vonatkozólag a képviselő testületnek tüzetes indítványt.

Az albizottság egy évig, több ülésen keresztül foglalkozott e tárggyal, s bár az egész városi levéltárt fölkeresve, a megkeresés tárgyát képező ingatlan és készpénz iskolai vagyonnak kath. felekezeti jellegét még sem volt képes megállapítani. Ennek dacára azon indítványt állott f. é. június 27-én a városi képviselő testület elé: hogy ismerje el a városi képviselő testület az iskolai ingatlanok és készpénz alapra nézve a mohácsi róm. kath. hitközség tulajdoni és szabad rendelkezési jogát s egyezzen bele, hogy az ingatlanokra a tulajdonjog a mohácsi „róm. kath. hitközség“ nevére tkvileg is bekebelezetethessék. — Végül ajánlja az albizottság, hogy mintegy megnyugtatóan a többi helyi felekezeteknek és pedig: a reformátusoknak 4000 frt tőke, a szerbeknek pedig 2000 frt tőkének megfelelő évi kamatok biztosítsanak iskolai célokra a városi iskolai készpénz alapból.

Az albizottság ezen indítványa fölött kifejtett vita és tanácskozás Mohács város képviselő

testületét valósággal a kultura és a haladás színvonalára emelte.

Felekezeti elfogultságtól ment, alapos tanulmányra valló, tárgyilagos beszédei az egyes képviselőknek a fölvilágosodás nyílt zászlóbotását jelentették. Megjelölték azt az irányt, melyen Mohács város közönségének haladnia kell, ha egyrészt polgárai erkölcsi és anyagi föllendülését biztosítani, másrészt pedig a virágzó városok sorában azon helyet elfoglalni akarja, mely őt 15.000 re menő népességénél, vagyonságánál és intelligens társadalmánál fogva méltán megilleti.

Az albizottság javaslatát Németh Lipót, városi képviselő, az albizottság egyik tagja védte, azzal szemben pedig, mintegy ötven órában keresztül tartott, alaposan átgondolt, többszörös élénk helyesléssel kísért beszédben Jagics József városi képviselő szállott síkra. Vádolja mindenekelőtt az albizottságot, mely eljárásában a város érdekeit háttérbe szorította, maga pedig — bár a vagyon kath. jellegét megállapítani képes nem volt — felekezeti érdekkörökre osztott, hogy a város tulajdonát a felekezetek között formális alkú tárgyává tehesse. Ezt a modus procedendit — úgy mond — alkalomuk tartja a felekezetek között kicsinyes érdek szűlte harcok és surlódások előidézésére; de nem arra, hogy szégyenteljes elemi népiskolánk a kor színvonalára emeltessenek, s városunk akár erkölcsi, akár anyagi fölvirágosztatása biztosítsák. — A város, vagy ha úgy tetszik a község törvény által szervezett és alkotott politikai jogi testület, melynek nemcsak joga, de kötelessége is, hogy közönsége erkölcsi és anyagi fejlődésének gyepelőit kezében tartsa. Amint a város mint pol. jogi testület közönsége erejéből alkot vagy szerez — aljon az a közönség bárminő más egyházi vagy világi célú egyesületekből — az a pol. városnak tulajdona, melynek az ily egyesületek nem lehetnek osztályosai. Mert a pol. községnek sem a helyi felekezeti hitközségek, sem más társulatok nem képezik törvényes alkotó elemét.

Ez okból tekintetbe véve azt, hogy a kérdésbeli iskolai ingatlanokat, az iskolai épületeket e század elején Mohács város közönsége felekezetre való különbség nélkül építtette, a készpénz alapot pedig ugyanez a közönség adta össze, — tekintetbe véve, hogy ezeket az ingatlanokat ab ovo a város tartotta fönn, fizette az adót és a tulajdonjog a város nevére tkvileg is be van kebelezve, tekintettel végre arra, hogy a készpénz alapot is a város saját pénztárában kezelte és a kölcsönök zálogjogát is tkvileg mindig „a városi iskolai alap“ nevére kebelezte be: szóló sem a helyi róm. kath., sem más felekezetnek tulajdoni és birtokjogát erre a vagyonra el nem ismerheti, azt városi tulajdonnak, városi iskolai törzsvagyonnak tartja, és sem állaga, sem használatának a felekezetek közt fölosztásába bele nem egyez.

Itt fogom én a fejemet
Nyugalomra hajtani,
Itt ez áldott föld porában
Fogok majd elporlani.

Várady Ferencz.

Agónia.

— Levél a Margitszigetről. —

Igazán melancholikusabb leszek nap-nap után én is. A tarka, virágos ruhás had uszályos költözködésével nálam is beáll lassan az agónia. Estenden, hogy a kilenczórjai hajóra várva, neki-vetem hátamat a hid karfájának: visszasirom majdnem azt a lány, melodikus zsongást, ami csak napoknak előtte még itt lebegett a sziget fölött s amit immár hiába keres a fülem. Szegény sziget! Nem elég, hogy az iszapos víz végiggázolt rajtad, — itthagynak im a virágaid is.

Ahol tegnap még kaczagó leányok jártak a virágszötte utakat: egy pár levegősovár öreg néniel ha találkozom. Mind fekete ruhát visel és everlasting cipőt. S olyan egyforma mind: egyet ha láttam, előttem áll mind a mennyije. Még a mulandóság is eszembe jut róluk, a hogy puha kötással a kezükben végigmérik lehajtott fejjel tovakocogó alakomat. Szinte kedvem volna egész szeretetreméltóan odasúgni nekik: Bizony elshant már felőlünk az első rózsanyílás, nagyságos asszonyom, souvenirés könyvjelzők helyett brusque harisnyát kötünk elszélesedett lábakra s „világos“ kávé iszunk, a régi champagnei

mámora elszállván immár. Igen, hiába mondja az udvarias tanácsos úr, hogy ön és a Margitsziget napról napra...

Mert itt vannak még miniszteri tanácsosok. Valódiak, akik nemcsak a „Mikádó“-ban azok. Meg lehet ismerni őket messziről, a méltóságuk mutatja meg és a — köszvényük. Külömben szeretetreméltó urak, akiknek első remegő kérdése, ha bemutatam magamat, mint újságíró, hogy: melyik lapnál kérem? Addig nem beszélnek politikáról, sőt ve em, Isten után, később sem. Megjegyzik, hogy a beszédemen kiérzik az erdélyi s hogy ő méltósága kedves nőm már három esztendeje a kerepi kert eszöndes lakója. Aztán tovább mennek, gyöngye fejbizcentéssel, s izdadt homlokukat törülgetve haladnak föl a felső-vendéglő fehér lépcsőjén, nagyban eldicsekedve odafönn az áhitatos tante-oknak, hogy ismét megvertek egy ellenzéki újságíró. Kemény csata volt, ma foi.

Én pedig megyek tovább, édes könnyűséggel lehelve be az illatos levegőt s eszembe jut, hogy igazán pár nap még csak s nem fogok látni mást csakugyan, mint kávészüreslő agg néniket és dicsekvő, vénségükre megbomlott miniszteri tanácsosokat. Talán el is unom majd őket egészen s az én kedves szigetemet egyáltalában nem lát többé virághullásig.

Csak a tikkadt hullámu városban fogok már sétálni ezentúl. Kimerült, megroskadt testem, mely egyben kiegyenesedett, reálépvén a sziget hidjáról a fehér porondra, — kellelten dül

majd előre a meleg, süppedő asfaltra. Bejárom egy egész német tartományt, a nélkül hogy valamit látnék, a mi a szememnek jól esik. Eltáposított sarku, formátlan cipők, megritkult fehér harisnyában folytatódva s ötven lépésről kopogó arasznyi vastag talpu nehéz csizmak csak: a mik egész közönséges gyönyörűséggel haladnak a városliget felé. Piszkos, ócska bárkák döcögnek el mellettem, tiz krajezárókért délben ebédelő békés familiákat szállítva ki a liliputiakhoz. Minden leányon több a szalag, mint az igazság s a férfiak piszkos, durva tenyérral fogjak ököltre a csipős füstű, komisz szivart. Seholy egy valamire való alak, hogy szinte félek, ha szélroham jó, hogy meglebbent valamelyes szoknyát, formátlan, közönséges lábikrát mutatván a szemeimnek...

A Bellevue előtt Kóbor Tamással találkozom, a ki nem tudja, hogy hány óra van. Megkérdem tőle, hogy mit is sirat olyan nagyon. Nem felel, megy tovább. Tudom: a kioszkba, a hol majd összeölelkeznek a nagy scythával, Ambrus Zoltánnal, a ki egyre szidja a hét bold szüzeit...

Csak koczogok előre a tikkadt éjszakában. Bizony, halódunk, édes Asszonyom, én, ön és a Margitsziget.

Mert ez a forró, komisz asphalt nem is volt soha valami élni való...

Azon körülmény, hogy ennek a vagyonnak jövedelmeit évtizedek óta, mert a város elemi iskolát fön nem tartott, a város jóakaratóból a róm. kath. felekezet élvezte, még sem tulajdoni, sem birtokjogát meg nem állapíthatja.

Városi közös elemi népiskola hívének vallja magát s a pol. város hivatásából eredőleg ennek mielőbbi létesítését óhajtáná. Ezt szerinte társadalmi, népnevelési és vagyoni okok egyaránt sürgetik. Nézzünk végig — úgymond — Mohács társadalmán s azt tapasztaljuk, hogy ahány felekezet, annyiféle szűkebb társadalom, melynek mindegyike külön felekezeti célznak szolgál. Együtt látjuk őket legfőleg a mulatságokon és a pol. választásoknál, de a tulajdonképeni közös társadalmi cél szolgáltatásban soha. — Szólok csak egy irányu, egyöntetű, hazafias nevelést tud magának képzelni, nevelést felekezeti czímen nem ismer. Ismer vallásos nevelést, mint minden oktatásnak, nevelésnek, ismeretnek és tudományok alapját és kiindulási alapszemléjét; de ennek városi iskola föllállításával nem lesz gát vetve. Végre anyagi szempontból közös erővel többet és jobbat vél alkothatni.

Nem zárkozik el Mohács város jelenlegi súlyos anyagi helyzete elől, s az iskola kérdését nem is tartja nyomban, sebtiben egy tollvonással elintézhetőnek és megoldhatóknak. — A felekezetek abbéli törvényi jogosultságát sem akarja elvitatni, hogy ők maguk is népiskolákat föntarthatnak. Mindazonáltal, tekintve, hogy a felekezetek — s különösen a róm. kath. hitközség iskolaföntartási képtelensége igazolt — nehogy a népnevelés továbbra is hátrányt szenvedjen, ajánlja, hogy a város egyelőre csak annyi iskolát állítson, amennyit a felekezeti iskolák fogyatékosága szükségessé tesz. Ezáltal a felekezeti iskolák térben nyernének, tanköteles gyermekek számában meg ritkulnának, maga az elvi cél pedig jelentékeny haladást tenne előre. Végre következő indítványt tett:

Az albizottság indítványa ellenében mondja ki határozatilag a képviselő testület:

1., hogy a róm. kath. hitközség használatában levő iskolai ingatlan vagyona és 70.524 frt 68 kr. készpénz iskolai alapra nézve a helyi róm. kath. hitközség tulajdoni igényeit el nem ismeri. Ezt a vagyont és készpénzt Mohács város tulajdonának, városi iskolai törzsvagyonnak tekiinti és sem állaga, sem használatának a hitközség közötti fölosztásába bele nem egyez;

2., hogy elvben — város közönségére kivetendő pótdadó, a meglevő és gyarapítandó iskolai ingatlanok és készpénz alapokon, valamint a kormánytól a törvény értelmében nyrendő évi segély alapján — városi közös elemi népiskola föllállítását elhatározza.

Ezen határozat azonban ez idő szerint, és addig míg a helyi felekezetek elemi iskoláikat fentartani óhajtják, s fentartani képesek, csak annyiban hajtatik végre haladéktalanul, a mennyiben azt a helyi felekezeti iskolák elégtelen sége és fogyatékosága szükségessé teszi.

3. Hogy addig míg a helyi róm. kath. hitközség saját elemi népiskolát fentart, vagy míg a felekezeti iskolák megszüntetése általában a törvényhozás által ki nem mondatik, — a város tulajdonát képező azon iskolai épületeket és tanítói lakokat, melyeket eddig használt, annyiban a mennyiben és a meddig azokra szüksége lesz, iskolai célokra, továbbra is a róm. kath. hitközség használatában meghagyja;

4., hogy a város tulajdonát képező, ez ideig a róm. kath. hitközség által iskolai célokra használt 20.524 frt 68 kr. készpénz iskolai alapokét, valamint a szigeti legelő fölosztás alkalmával községi elemi népiskolai alapul kiosztott földeket, végre a vásártéri ház-helyek eladásából befolyt és a városi pénztárban külön kezelt vételárakat, s egyéb iskolai célokra rendelt javakat az iskolai törvény 38. és 41-ik § ai alapján létesítendő és gyarapítandó városi közös elemi és nép iskolai alapra használhatja föl, s jövedelmeit jelen határozat 2-ik pontja értelmében fölláttatandó közös elemi népiskola szükségleteire fordítja;

5., hogy az iskolai törvény 43. §- alapján indokolt fölterjesztést intéz a közoktatásügyi kormányhoz, a határozat 2-ik pontja alapján létesítendő városi közös elemi népiskola fentartására évi segély kieszközlése iránt;

6., hogy végre 5 tagú bizottságot küld ki, mely jelen határozat jogerőre emelkedése után

érintkezésbe lépne a megyei kir. tanfölgügyelövel és esetleg a helyi felekezeti iskola-székekkel, javaslatot tenne jelen határozat céljának megfelelő haladéktalan végrehajtása végett.

Ez a határozat a tanfölgügyelövel, az összes helyi felekezeti iskola-székekkel közlendő, és jóvá-hagyás végett a megyei közigazgatási bizottsághoz fölterjesztendő.

Német Lipót örömmel járul Jagics indítványához, de mert annak minden pontját nem helyesli, pártolja az albizottság javaslatát.

Hozzászóltak még pártolva Jagics indítványát Visy Lajos és Serly Sándor dr. városi képviselők, míg végre a szavazás, miután a képviselőtestület a községi törvény 110. § a értelmében nem volt határozatképes, f. é. július hó 28-ára összehívandó újabb képviselőtestületi ülésre halasztatott.

HIREK.

— **(Az őszi nagy hadgyakorlatok)** alatt kétségkívül ismét városunk felé fog irányulni az ország érdeklődése. Ótöltsége, a király idejövételének idejét és körülményeit a Pécsi Figyelő már megírta s jól értesült helyen azt mindenben meg is erősítik azzal, hogy más lapoknak a mienktől eltérő eddigi közlései mind tévesek. Ugyane jól értesült helyen mit sem tudnak — legalább ezideig nem kaptak értesítést — arról, amit a Wiener Abendblatt ír, hogy a pécsi hadgyakorlatokra a király vendégekkül látja a német császárt, az olasz trónörökösöt és walesi herceget. A nevezett újság valószínűleg más hadgyakorlatot téveszt össze a pécsivel, miután a király nem csupán a pécsi zárógyakorlatokon lesz jelen. A király — mint mi értesülünk — Pécsen minden ünnepélyes, nagyobb szabású fogadtatást mellőzteni fog, s egész ittléte alatt semmiféle ünnepélyesség nem lesz.

— **(Rampolla biboros Pécsen.)** Fraknoi Vilmos vál. püspök, jeles történettudósunk — mint a Fővárosi Lapok értesül — nemrég a pápánál volt kiballgatáson s ekkor szóba került a pécsi dóm is, s a pápa igen élénken érdeklődött a dóm iránt. Ekkor Fraknoi ékes szólással festette a dóm nagyszerűségét, amitől aztán a jelenlevő Rampolla bibornok, a pápa államtitkárja annyira kedvet kapott a dóm megtekintésére, hogy elhatározta, hogy Galimberti bécsi nuntius meglátogatván Pécsre is eljön s megtekinti a dómot.

— **(Az egyházmegye köréből.)** Megyés püspökünk Martin Antal drt, ki fölsőbb tanulmányait Rómában végezte, legutóbbi körlevele szerint Szekesőre nevezte ki segédlelkészi minőségben.

— **(A „Mecsek-Egylet“)** által vasárnap rendezett jakabhegyi kirándulás pompásan sikerült, ami természetesen első sorban a jó időnek, másodsorban pedig a főrendezőnek, Szigrist Lajosnak köszönhető. A kirándulók fél 6 órakor találkoztak a sétateren, honnét a hölgyeket és gyengébb gyalogló férfiakat két omnibusz szállította Magyar-Üröghig, hol a társaság azon részével, mely a Makáron át a községig gyalog ment ki, egyesülve vonultak föl a Jakabhegyre. Ezen alkalommal a kék sárga jelzésű utat választotta a társaság, mely kevéssel hosszabb ugyan a rendes utnál, de végig hűs erdőben vezet egész a czélig. Nyolcz óra után érkeztek a vadász lakhoz, hol tele tüdővel élvezhette mindenki az ózonos hegyi levegőt és a frissen főtt tormás kolbászt, melyben rengeteg pusztítás is vívődött végbe. Rövid pihenő után fölkerekedett az egész társaság és a már teljesen kész me-sze-látó tornyot kereste föl, melyről oly remek kilátás nyílik, amilyenről csak annak lehet fogalma, aki abban egyszer gyönyörködött. Mert míg közelben, úgy szólván a lába előtt látja a hegy-völgyes káptalani erdőségeket és a Mecseket, addig a hegyek alján és az erdők közti völgyekben a fehér házikós falvak és azok fényes bádög tornyai tűnnek eléje, sőt tiszta időben a Balatont és annak partján levő Badacsonyt, délre az ezüst szalagként vonuló Drávát és a szlavóniai hegyeket ismeri föl a természet szépségében gyönyörködő turista. Ezen szép kilátású helyet a nap folya-

mában többször is fölkereste a társaság. Innét a Zsongor-követ keresték föl a remete barlang mellett, honnét Kővágó-Szőlős felé nyílik szédítően gyönyörű kilátás. Dél felé a kirándulók második csoportja is megérkezett s az előbb érkezőkkel együtt neki láttak az ebédnek, melyet az ottani vadász-vendéglő készített el. Ebéd alatt a „házi zenekar,“ vagy jobban mondva sátoraljai művészek húzták fölük telhető igyekezettel a magyar nótákat, melyek közül néhányra rá is ismert a társaság egyik-másik zenetudósa. A zene hatalma oly annyira magával ragadta a jelenvonal egyik rendőrségi főtisztviselőt, hogy a mi színésztársaságunk naivájának fél óráig a „Fischerin du kleine“ (avagyis Halászné te kicsi) legújabb keletű valczert húzatta; látván azonban az ellenkező hatást, mit elérni vélt, egy „disz-griffel“ kikapta a szomszédja kezében levő ludezombot, s keserűségében elnyelte, de nem ártott neki. A fekete kávé után siesta, mely után ismét séta, séta után pedig társas játék következett. Este felé Kohárics, az ügyes amatőr fényképező összeállította a társaságot, mely a délután jöttkel mintegy 64 tagból állott, egy csoportba állította és lefényképezte. A Laczi „Lepke“ kutyája azonban nagyon le volt hangolva, mert nem értesült előre a lefényképezésről, s így nem volt alkalmá a zsebében levő monoklit idejekorán a balszemére vágni. Az ellenállhatatlan Gyuri rendőrfőúr csak hosszú rábeszéléssel tudta kiengesztelni a négy lábú turistát. — Esti fél hétkor fölkerekedett a társaság s utnak indult a fehér jelzésű uton. Magyar-Üröghön a hölgyek és a gyengébbek kocsikra ültek, s Pécsnek indulva, a Nemzeti kávéházban adott rendezvourra hajtattak, hová 9 órára megérkeztek a gyalog jövők is.

— **(Püspökünk fürdön.)** Megyénk főpásztora orvosai tanácsára az idei nyarat nem Nádasdon tölti, hanem Karlsbadban, hova vasárnap utazott. A püspök 4 esetleg 6 hétig marad el, s onnan visszatérve rövid időre Nádasdi nyaralóját keresi föl.

— **(Kerti ünnepély.)** „Az első pécsi Veterán- és betegsegélyző egylet“ vasárnap délután és este saját alaptökéjének növelésére kerti mulatságot rendezett. A sikerült mulatságnak, mely a „Munkás és rokkantak“ egyletének Ágoston-utcai kert-helyiségében folyt le, a legszebb időjárás kedvezett. A helyiséget zászlókkal és lampionokkal díszítették föl csinosan. Míg az „öregek“ a körül álló asztalok mellett kedélyesen töltötték az időt, addig a fiatalság tánczra kerekedett és járta a tánczot a Farkas-Jónás-féle zenekar muzsikája mellett. A francia négyest körülbelül 80 pár tánczolta. A mulatság csak a reggeli órákban ért véget. Hogy olyan szép közönség gyűlt össze s hogy sikerrel végződött a mulatság, ebben nagy érdeme van az újonnan választott Donner József elnök népszerűségének és fáradozásának.

— **(Szávay Gyula)** a győri kereskedelmi és iparkamara titkára, a „Győri Hirlap“ szerkesztője és jeles költő tegnap reggel városunkba érkezett, hogy az itteni ipar- és kereskedelmi viszonyokat tanulmányozza.

— **(Kartyabarlang.)** Veszélyes hazzardjátások ütötték föl táborukat városunkban. A kartyabarlangnak már több áldozata is van. Sokan, különösen azok az uriemberek, a kik arra lefelé egész nap tétlenül a kávéházban ülnek, tudják ennek a kartyabarlangnak a létezését, hol a makao és más ily tiltott játék mellett a kalabriás is járja — csakhogy ebben a „bukás“ 100 forint. Egyelőre csak ennyit írunk erről, már most, hogy hol van ez a kartyabarlang és hogy kik annak részvényesei, azért felelősséget nem a mi szerkesztőségünk vállal, hanem a — rendőrség.

— **(Senki leánya.)** A Zsolnay-gyár közelében tegnap hajnalban az országút melletti árok mentén egy kitett csecsemőt találtak. Az ottani kereskedő ugyanis falura készült s a mire a kocsira fölült, nagyon föltűnt neki az árokban fekvő nagy csomag, a mely gondosan volt becsomagolva. Azzal leszállt a kocsiról, fölvette, kibontotta, s nagy bámulatára látta, hogy abban egy ép egészséges kis leányka feküdt. A kis gyerek kilétéről persze a néma éjen kívül senki nem tud semmit. A rendőrség kutatja a szívtelen anyát, a senki gyermekéről természetesen a város fog gondoskodni.

— **(Hoffer királyhymusza Kolozsvárott.)** A mi Hofferünknek királyhym-

nusza, melyet a fölség ittlétekor úgy megdicsért, kezd mindinkább ismeretesebbé válni ez országban. A napokban a kolozsvári karmestertől levelet kapott Hoffer, a melyben tudára adják, hogy királyhymnusát a minapi jubileumi ünnepély alatt a főtemplomban előadták, s avval igen nagy hatást értek el, úgy hogy az ottani lapok is hosszasan irtak e jeles műről, melyet e Budapesten tartandó dalünnepélyen szintén elő fognak adni.

— **(Júliusi holdjárás.)** Első negyed volt 2-án, holdtölte lesz 10-dikén, utolsó negyed 17-én, újhold 24-én és első negyed 31-én. Az időjárást 10 ig szépek jósolják, innen kezdve 17-ig nedvesnek, esősnek ígérkezik, akkor ismét derült lesz 24-ig, s azután borultnak és sok esővel járónak mondják.

— **(Áthelyezés.)** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Fischle Frigyes ter. közalapítványi uradalmi főerdész a pillámaróthi közalap. uradalomhoz helyezte át.

— **(A pécsi ügyvédek mozgalma.)** A pécsi ügyvédi kamara levelet intézett a budapesti ügyvédi kamarához, kiemelve abban, hogy ugyanazon bajok, melyeket egyik kartárs a budapesti ügyvédi kar anyagi s ebből folyólag erkölcsi existenciáját veszélyeztetők gyanánt fölhoz, a pécsi ügyvédi kamara területén működő ügyvédek közt is megvannak. A pécsi ügyvédi kamara tagjainak száma 1875. év végén 139 volt, mely szám 1891. év végén már 174-re emelkedett, mely szaporodás mellett az ügyvédi keresetforrások épp úgy mint a fővárosban, nálunk is csökkennek, sőt sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a tisztességtelen verseny a kartársak közt nálunk is kísért és mindjobban terjed. A létező bajok orvoslása tekintetéből a pécsi kamara választmánya a győri ügyvédi kamara által kezdeményezett országos mozgalomhoz hozzájárult s magát a Győrré egybehívandó országos elértekezleten képviseltetni fogja.

— **(Halálozás.)** Cséby Rozina e hó 1-én 70 éves korában elhunyt Pécsen.

— **(Huszár a kutban.)** Mohácson két hét előtt eltűnt az ottan állomásozó huszárszázad Pesti Márton nevű zombai illetőségű közhuszára. Azt hitték, hogy megszökött és mint szökevényt köröztették is. Szombaton azonban, midőn néhány munkás a püspöki kastély mögötti hátsó udvar kutjából vizet akart meríteni, az emberek — nem kis meglepetésükre egy holttestre s a víz felszínén egy huszársapkára bukkantak. Midőn jelentésük következtében a hatóság a holttestet kihuzatta, a huszárok abban eltűnt bajtársukra, Pesti Mártonra ismertek. A járásorvos megállapította, hogy a holttesten külérőszak nyomai nem találhatók, s így valószínű, hogy Pesti öngyilkossági szándékából ugrott a kutba. Tettének oka ismeretlen. Katonai vizsgálóbizottság is fog az esettel foglalkozni.

— **(Kritika a „Fotografiák“-ról.)** Az „Élet“, e tekintélyes irodalmi és művészeti folyóirat a következő sorokban foglalkozik Haksch Lajos legújabb könyvével:

Fotografiák. Irta dr. Muki. E kötet olvasása közben jól érzi magát az ember, mert majd csupa régi ismerősöket lát újra. Megváltozott ruhában, új viseletben, megifjított vagy megvénült arcvonásokkal ugyan, de mégis csak a régi, kedves szeretetreméltó adomák, ötletek, melyek mikor először találkoztunk velük, csak saját ifjúságunknál fogva voltak még újak számunkra. Ezeket adja szerzőnk, ki — Haksch Lajos néven — egyike a jobb nevű vidéki lapszerkesztőknek, többnyire a kisvárosi életből vett alakjainak szája. Ezeknek a dalárdistáknak, műkedvelőknek, Pry Pálóknak ügyes és eleven jellemzésében azonban sok természetes jó kedvet és nem közönséges megfigyelő tehetséget mutat, — mely, ha nagyobb mintákon, pl. Daudet-n, Dickens-en és Mark Twain-en okul és önállóan művelődik — sok élvezetes művet adhat nekünk.

— **(Színészeink szünidője)** július 1-ével kezdődött meg s augusztus 13-ig fog tartani. E napon Kaposvárott fogják megkezdeni félbeszakított működésüket. Az első előadás Sztójanovics „Kis molnárné“ című 3 fölönvonasos operettje lesz. Városunkban most már csak azon szintársulati tagok tartózkodnak, kik szünidejüket itt szándékoznak eltölteni, a nagy rész már előre átment Kaposvárra, többen pedig szüleikhez vagy rokonaikhoz látogattak el. Somogyi Károly színigazgató az egész szünidő

alatt Pécsen marad családjával együtt, csupán e hó közepe táján fog néhány napra Szegedre rándulni, hogy hivatalosan átvegye a szegedi színházat s az előzetes intézkedéseket megtegye a téli szezonnak okt. 1-én törtéendő megnyitására.

— **(Elveszett mellű.)** A legutolsó színelőadás után, június 30-án este, egy intelligens hölgy elvesztette értékes mellűjét. Az ékszer vagy a szinkörben veszett el, vagy a szinkörtől a citrom-utczán át a Matyas király vendéglőig vezető úton. A beestületes megtaláló a mellűt a Pécsi Figyelő kiadóhivatalánál leteheti, s a megkárosodott, amint konstatalhatja, hogy az ékszer csakugyan az övé, illő pénzjutalomban részesíti a mellű megtalálóját.

— **(Vizbe fúlt mentők.)** Két sváb gyerek, Scheffer Antal és Erder Janos nevéek, kiket szüleik Nagy-Harsányba adtak „magyar szóra“, a falu végén levő gödörhöz mentek fürdeni. A gödör egyik sarkában valamikor kútát is ástak s ezt is ellette a víz. A gyerekek ezt nem tudták s fürdés közben az egyik bele lépett a mély vízbe, ahol fuladozni kezdett. A másik segítségére ment, de ez is belekerült a veszedelembé, amit látva a közelben legeltető Ivánovits Ádám nevű pásztorlegény, belevette magát a vízbe, hogy megmentse a két fuladozót, de bizony a szó legszomorúbb értelmében „megitta a levét“ felebaráti kötelességének. A két fuladozó kétségbeesetten és görcsösen kapaszkodott a pásztorlegény kezeibe és a nyakába, s tehetetlenné tették a szegényt, úgy, hogy pár borzalmas pillanat után mind a harman a mély vízbe merültek.

— **(A hovédesség köréből.)** Kaposmérői M é r e y Árpád 8. hovéd honvédhuszárezredbeli hadnagyot Keszthelyről Pécsre helyezték át, innen pedig Szánthó Béla hadnagyot küldtek Keszthelyre. Raichl Károly 8. honvédhuszárezredbeli tart. hadnagy szolgálati kötelezettségének teljesítése után a tisztí rang és rendfokozat megtartása nélkül a hovédesség kötelékéből — saját kérelmére — elbocsáttatott.

— **(Főzés a leányiskolákban.)** Csáky Albinné grófné, a közoktatásügyi miniszter neje, értekezletre készül összehívni a főváros előkelő hölgyeit. Azt a kérdést akarja megvitatatni, miként lehetne behozni a polgári leányiskolák felsőbb osztályaiba a főzés mesterségének tanítását? — Olaszországban a királyné kezdeményezésére ez már megtörtént. A Néptanoda a következő megjegyzéssel kíséri ezt a „reformhírt“: „Csupa trázis és külsőség a mi tanügyünk. Hát az iskola mindenre való? Ha azok a lányok azt a főzést nem otthon az anyjuktól tanulják, baj lesz; mert az az iskolai főzet csak olyan lesz, hogy legfőlebb azokkal kellene megetetni büntetésből, a kik segédkezet nyújtottak arra hogy az iskolában főzzenek.“

— **(A kaposvári cukorgyár.)** melyről a somogyi lapok annyit irtak, most már csakugyan létesült. A Somogy szerint a hitelbank közelebb szit. jakabi birtokaért egy nagyobb földterületet cserélt a tulajdonos herceg gondnokságának beleegyezésével, mely tér a kaposvári ótemető és az ugynevezett Kálló malom közt fekszik. A terület nagyon alkalmas cukorgyár építésére, mert nagy része emelkedett ponton fekszik, aztán közel van a Kapos vizéhez; a városnak pedig tözsomszédságában. S mivel a kaposvári cukorgyár és a mocsoládi tervezett vasutvonal — úgy képzeletben — ikertestvérek voltak; vagy együtt hálnak, vagy együtt élnek, — most már biztos, hogy a kaposvár-mocsoládi vasutvonalrés is kiépül, mert ez a Hitelbanknak nagy érdekében fekszik. E nagy vállalkozás nagy hasznára lesz Kaposvárnak, mert nemcsak forgalma emelkedik tetemesen, hanem ingatlanainak értéke is.

— **(A trafikok ujdonsága.)** A pénzügyminiszter — úgy látszik — nagy dohányos lehet, mert különös, hogy a dohányzóknak egymás után szerzi meg az újabb meglepetéseket. Pénzügyminisztersége alatt egyik új szivar és szivarka a másikat éri. Így pl. e hó elejével ismét egy új szivart és szivarkát hozott forgalomba. A szivar „Senoritas“ névvel új fajta Havanna szivar, s 10 darabját csomagokban 50 krért árulják. A vele egy időben köztorgalomba bocsátott szivarka pedig „Ibis“ név alatt 100 darabonként harmadfél forintért kapható.

— **(Az „I. Pécsi Veterán és segélyező Egylet“** t. hó hó 3-án a helybeli munkás

egylet tulajdonát képező helyiségében rendezett mulatság alkalmával a költségek levonása után az alaptőke javára mint tiszta haszon 60 frt 32 kr. maradt vissza. E jótékony célra N. méltóságú dr. Dulánszky Nándor pécsi püspök 10 frtot, Girk Lajos kanonok 5 frtot, Zsinkó István kanonok 3 frtot, Lechner János 1 frtot, Erreth János Pécs sz. kir. város képviselője 2 frtot és Scholtz Antal borkereskedő 2 frtot adományoztak; a következő urak pedig u. m. Cziner Vilmos 60 krral, Tiefenbacher Nándor 80 krral, Klobucsár Mihály 40 krral, Gantner Ferencz 60 krral, Tóth Vilmos 80 krral, Dollinger András 2 frt 10 krral, Soltz Gyula 70 krral, Jakob János 1 frt 10 krral, Hufnagel József 70 krral, Szati Ferencz 70 krral, Nagy Gyula 2 frtal, Rupprecht Nándor 70 krral, és egy ismeretlen 25 krajczárral fölülfizettek. Az adományozóknak, a fölülfizetőknek, a munkásegyletnek, mint a mely a kerthelyiséget használatra átengedni volt szives, továbbá az igen tisztelt közönségnek pártfogásukért Donner József az egylet nevében legmelegebb köszönetét fejezi ki és kéri, hogy minél többen lennének a nevezett egylet tagjai.

MŰVÉSZET, IRODALOM.

* **Petőfi Sándor összes költeményei.** Első végleges teljes kiadás. Életrajzzal ellátta Jókai Mór. Budapest, az Athenaeum kiadása. Megjelenik 30 füzetenben; kéthetenként 1 füzet. Ára füzetenként 30 kr. A fényesen kiállított új Petőfi kiadásnak immár 17 füzete van kezünkben. E füzetek nemcsak azt tartalmazzák, amit mindenki már ismer és bir, vagy legalább is birnia kellene; nemcsak Petőfi elbeszélő költeményeinek tetemes részét, hanem azért főképen, mivel ezen füzetekben Jókai által irt Petőfi-biographia jó részét is megtaláljuk. Az Athenaeum igéri az olvasóközönségnek, hogy nem csak Petőfi költeményeit, hanem prózai munkáit és levelezéseit is kiadja. Nagy költőink mindegyikének művei összegyűjtettek és kiadattak már teljesen; csak éppen Petőfi összes munkáinak egy kiadásba való összeolvasztása maradt eddig pusztá kívánság. A „Vegyes Művek“ 1863-ban megjelent kiadása ugyanis magában véve sem mondható teljesnek, minthogy a censura befolyása alatt készült és ennek következtében igen sok érdekes részlet és adalék elmaradt belőle. Most ezen „Vegyes Művek“ kiadásának jogát megszerezvén, az Athenaeum gondoskodni fog azoknak, valamint az elszórvá megjelent munkáknak, és az irodalmi beestü leveleknek teljes kritikai kiadásáról az eredeti kéziratok és kiadások nyomán, úgy, hogy az „Összes költemények“ ezen kiadása után a „Vegyes Művek és levelek“ is megjelennek három nagy 8-rétű kötetben, ezzel tehát Petőfi összes művei végre napvilágot fognak látni. A „Vegyes Művek és levelek“ kiadása még ezen ősz folyamán megindul s éppúgy mint az „Összes Költemények“ füzetekben, valamint egyes kötetekben külön is kapható lesz.

TANÜGY.

Iskolai értesítők.

A pécsi m. kir. áll. főreáliskola díszesen kiállított értesítője becses tartalommal jelent meg. Első helyen Skoff Ferencz tanár nagybecsű dolgozata áll, melyben a pécsi forrás- és kútvizekről értekezik behatóan, hozzátéve az új artézi kutat is. Dolgozata bevezetésében a jeles vegyész kiterjeszkedve a m. évi tífuszjárvány alkalmával Budapesten s helyben eszközölt bakteriológiai és chemiai vizsgálatokra, különösen ez utóbbiak eredményét nem tartja megbízhatónak s épp ezért tartotta szükségesnek a pécsi forrás- és kútvizek tüzetes megvizsgálását. Vizsgálataiban az ivóvizekben föloldott ama alkatrészek minőségére és mennyiségére terjeszti ki figyelmét, melyek főképen higienikus bírálat tárgyát képezhetik s melyek a talajnak fertőzött, szennyezett állapotát igazolhatják.

A tudományos készültséggel, kiváló gond- és pontossággal eszközölt vizsgálatok eredményét táblázatokban is bemutatva, vonja le azokból a következtetéseket, melyek szerint forrásvizeink (tán a balokányi és papnöveldei kivételével) kifogás alá nem eshetnek, ellenben az ázott

kutak és az artézi kut vize (a Zsolnay gyár kutjának kivételével) chemiai alkotórészek tekintetében egészségügyileg az igényeknek meg nem felelnek, sőt egyesek ártalmasaknak tűnnek föl.

Ugyene táblázatokból lehet következtetést vonni a talajfertőtlenítésre is. Az első táblázatból világosan kiolvasható az infectió emelkedése — ha annak mértékétől a salotromsav és chlor mennyiségének emelkedése véteik — a felsorolt forrásokban, a mint azok a lakott részek befolysa alá esnek. A kitüntetett számadatok mind azt bizonyítják, hogy Pécs város talaja szervi anyagok bomlástermékeivel van inficizálva és még folyvást szennyeződik.

A pécsi artézi kútra vonatkozólag kimutatja szerző, hogy ez nem ered önálló érintetlen forrásból, hanem érintkezik a talajvizekkel s azok által erősen szennyeztetik; nem felel meg tehát a nevéhez szűződő követelményeknek s így a kut furatása teljesen sikerültnek nem mondható.

Végül a Tettye forrásnál figyelmeztet a Lampás-völgyben lévő szénbányák által eddig föltárt rétegek szakszerű megvizsgálására, nehogy e tárnának esetleg a wengeni réteggel való érintkezése esetén a hegytömb vizének nagy része a vízállástól daczara itt találjon kifolyást, a mi a Tettye forrásra végzetessé válhatnék.

Ezekben adtuk nagy vonásokban ismertetését a szép dolgozatnak, melyért köszönettel adózhatnak a város érdekeit szívükön hordozó hivatalos körök, kiknek melegen ajánljuk a dolgozat komoly tanulmányozását.

Az értesítő második helyén áll a koronázás emlékünnepe alkalmával Koszta György tanár által előadott magvas ünnepi beszéd, mely annak idején méltó föltűnést keltett az ünnepélyen résztvevőknek s mely bizonyára kellemes és tanulságos olvasmánya lesz azoknak, kik az értesítőt kézhez veszik.

A visszapillantásban az igazgató számol be az év lefolyásáról, kiterjeszkedve a tanév alatt előfordult minden nevezetesebb eseményre, egészségügyre, fegyelmi és tanulmányi állapotra, tanárok irodalmi és köznevelődési munkásságára stb.

Megnyugtató ránk nézve s realiskolánkunk a legnagyobb dicséret az, melyet a vallás és közokt. miniszterium f. é. 1336. sz. rendeletével kijelent, hogy „örömmel és elismeréssel győződött meg arról, hogy a pécsi áll. főrealiskolában a tanulmányi eredmény jó, a fegyelem kifogástalan, a külső rend és tisztaság kiváló s általában az intézet szellemi és anyagi állapota teljesen megnyugtató.“

A közérdekű rendeletek és intézkedések felsorolását követik a tanári testület, bevégzett tananyag, iskolai egyesületek, könyv- és szertárakról szóló fejezetek s a tanulók érdemsorozata.

Végül a jövő évi tudnivalókat megelőzik a statisztikai táblák, melyekből megtudjuk, hogy az intézetbe beiratott 421 tanuló, év végén maradt 376, kik a városunkban uralkodott betegségek miatt 11101 órát mulasztottak s mindezek daczara az érdemjegyek hőzépértéke 2-2, ami mindenesetre elismeréseméltó szép eredmény.

A pécsi egyházmegyei tanhatóság most hirdette ki közzétételre az 1891. évre kitűzött nevelés és gazdasági tételék bírálatának eredményét. Összesen 44 tanító küldött be dolgozatot, a kik közül ötven pénzbeli jutalomban részesültek, 18 tanító pedig kiváló dicséretet nyert.

Az 1892-dik évre a következő tételék tűzettek ki megfajtás végett:

1. Mily mérvben használhatja a tanító növendékeit segítségül az iskolában, vagy azon kívül, hogy a rend és fegyelem sérelmet ne szenvedjen?

2. Népszerű értekezés alakjában adassék elő a cserjéknek és fáknak hasznos jelentősége a közlekedési utak mentében, és mit tehet a tanító, hogy a köznép azokat védelmében részesítse és gondozza?

Megfajtási határidő 1892. december 31. Pályázhatnak a pécsi egyházmegyéhez tartozó (Baranya, Tolna és Somogy megyei) róm. kath. férfi- és nőtanítók.

VEGYESEK.

— **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, fölfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen

székelésben szenvednek, a „Moll féle seidlitz por“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész. cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával.

Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.

KÖZGAZDASÁG.

Fölvívás

a hazai szőlőbirtokosoknál rendelkezésre álló és eladásra szánt amerikai szőlővessző-készletek bejelentésére.

Hogy az országszerte fokozódó amerikai szőlővessző szükséglet fedezhető legyen, kívánatos, hogy a miniszterium az országban eladásra rendelkezésre álló teljes vesszőmennyiségről a vevőknek közvetlenül az eladókhöz utalása s ekként egyrészt a vétel s másrészt az eladás megkönnyítése végett alaposan tájékozva legyen.

Fölvívhatnák ennél fogva mindazon szőlőbirtokosok, akik az országban a folyó év őszén, illetőleg a jövő év tavaszán eladó amerikai fajtájú szőlővesszőkkel rendelkezni fognak, hogy eladásra szánt amerikai fajtájú szőlővessző készleteiket fajta, minőség (sima vagy gyökeres vesszők) és mennyiség szerint, a termelési hely (vármegye, község, vasút és postaállomás) és az ezrenkénti eladási árak megjelölésével, — az árakba a csomagolás és a földadó vasúti állomáshoz való szállítási költségeit is beleértve — a földmivélsügyi miniszteriumhoz lehetőleg mielőbb, de legkésőbb a folyó évi augusztus hó végeig jelentsék be.

Mint hogy a miniszterium a bejelentendő készletek közhírré tételével nemcsak a vevők, hanem az eladók érdekeit is előmozdítani kívánja, figyelmeztetnek a termelők, hogy csak kifogástalanul jó minőségű készletek és a valóságnak teljesen megfelelő mennyiségeket jelentsenek be, s hogy megfelelő eladási árakat állapítsanak meg; mert az esetre, ha az elfogadhatóknál nagyobb, vagy éppen túlmagas árak jelentetnének be, az ily árakkal eladásra ajánlott készleteket a miniszterium kénytelen volna figyelmen kívül hagyni, s esetleg a szükségletet részben külföldről behozandó anyaggal fedezni.

Az ekként bejelentendő készletek nyilván tartása, s az egyes megrendelőknek a bejelentőkhöz utalása iránt a miniszterium annak idején hirdetés útján, s esetleg más megfelelő módon is intézkedni fog. Félreértések elkerülése végett azonban már előre is megjegyeztetik, hogy a bejelentett vesszőkészletet a miniszterium sem megvásárolni, sem közvetítésre átvenni nem szándékozik, s hogy azoknak eladásában a bejelentés által egyáltalán senki sem korlátoztatik.

A bejelentett szőlővesszők kifogástalanul jó minőségeért és fajta szerinti azonosságaért a bejelentő felelősséggel tartozik, s e tekintetben a miniszterium is föntartja magának azt a jogot, hogy a hirdetésbe fölveendő vesszőkészletekre nézve mind a minőséget és fajta szerinti azonosságot, mind a mennyiséget illetőleg, szakközegei útján bármikor meggyőződést szerezhesen.

A minőséget illetőleg különösen megjegyeztetik, hogy a bejelentendő sima vesszőknek legalább 50 centiméter hosszú és legalább 4 milliméter átmérővel bíró teljesen egészséges, jól kiértett dugványoknak kell lenniök. E mellett igen kívánatos, sőt szükséges a sima szőlővesszőknek oly módon való osztályozása is, hogy a 6 milliméternél vastagabb átmérővel bíró, tehát oltásra alkalmas vesszők, mint I. osztályiak, az ennél vékonyabb, de 4 milliméternél vastagabb s csak dugványozásra való vesszők pedig, mint II. osztályiak jelentessenek be, magától értetődően, hogy az ekként osztályozott vesszőkre nézve az árban különbség tehető.

A bejelentések bélyegmentesek, s eszköz-

lélükre külön bejelentési iverk adának ki, melyek az egyes rovatok pontos kitöltése mellett a bejelentő által aláírva, közvetlenül a földmivélsügyi miniszteriumhoz terjesztendők föl.

Bejelentési iverk szóbeli vagy írásbeli megkereséssel szerezhetők a földmivélsügyi magyar királyi miniszteriumtól és Dezső Miklós szőlészeti és borászati vándortanítótól Pécsen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. E. Bomlott kis vers. Önnek csak ötletei vannak, de technikája hiányzik hozzá, hogy az ötletekből formás versikéket gyúrhatson. Aztán meg nem annyira vált köztudattá a Gellérthegy bomlása, hogy ennek a kis versnek a végső sorait, a tulajdonképeni „slágert“ mindenki megértené.

Cs. B. Hogy hamisítják-e a theát? De még mennyire. A theában csak a következő növények leveleit találták már több ízben, úgymint: a juhar, platán, tölgy, cseresznye, nyárfa, fűz, kőriska, kőköny, bodza, szamóca, rózsza, epilobium, áfonya, kőmag stb. Kínában áprilisban és májusban a partokon növekvő fűzfák fiatal leveleit nagyban szedik, halomra hordják, erjesztik, aztán pedig éppúgy szárítják és válogatják, mint a valódi theát és 10—20 százaléban keverik hozzá. Oroszországban pedig az Epilobium angustifolium L. leveleit gyűjtik nagyban és keverik a theához. Az epilobium leveleknek pudja 4—6 rubel. Oroszországban az epilobium-levelekkel való visszaélés annyira fokozódott, hogy a kormány újabban törvényes intézkedésekkel volt kénytelen gátolni. A kőmagnak (Lithospermum officinale L.) a levelét nemcsak a thea hamisítására használják, hanem magában is árulják theának. Éppen ezért vetik is és úgy gyűjtik. Csehországból első cseh thea (prouty cseszky csay) néven kerül régóta kereskedésbe, újabban pedig Horvátországban is termesztik és mint horvát theát árulják. A thea közé kevert levelektől nagyon könnyű megkülönböztetni a thea leveleit, de a közönség rendszeren nem is vizsgálja meg a boltban vásárolt theát.

L—l. Ön nem érti, hogy a Pont-Biquet családban Bouzu, az a paraszt, a kit ártatlanul gyanúsítanak, hogy a „hal-ember“ feleségénél találtak, miként mondhatja minduntalan, hogy: „Ön szeretetreméltó.“ Úgy tessék venni a dolgot, hogy Bouzu francia paraszt, s a francziának egyik erős jellemvonása a barátságos, udvarias, jovialis bánásmód az idegenekkel szemben. Ezt a vonást ők szeretetreméltónak tartják, s ha valakiről jót akarnak mondani, azt mondják rá, hogy szeretetreméltó. Mert tudja meg, hogy a francia, a mily udvarias ember-társa iránt, épp oly udvarias a szívesség s a vele szemben tanúsított udvariaság megköszönésében is; s mikor valaki pl. megkínálja székkel, nem mondja rá nagy ridegen, hogy „köszönöm“, mint mi, magyarok, hanem udvariasan meghajlik s majdnem hálás hangon mond valami kedves köszönetet, amivel vagy bókol, vagy hizeleg vagy legalább is kellemesen hangolja az illetőt. Ezek külsőségek ugyan, de a francia még ilyenekkel is kellemessé, edessé akarja tenni az életét.

V. L. Kivánsága szerint féltettük.

Lord. Álnév nem imponál nekünk, csak a valódi. Mig azt nem tudjuk, addig „Az üldözött“ sorsa iránt nem érdeklődünk.

Laptulajdonos: **NAGY FERENCZ.** Felelős szerkesztő: **HAKSCH LAJOS.**

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1892. évi július hó 2-án tartott nyilvános árjegyzék.

Az árak métermázsánként számíthatnak.

Buzza	) őszi	—	—	—	—
	) tavaszi	—	—	—	—
Közönséges	) ó	7	80	7	70
	) új	—	—	—	—
Rozsa	) ó	—	—	—	—
	) új	7	50	7	40
Árpa	) őszi	—	—	—	—
	) tavaszi	—	—	—	—
	) új	4	80	—	—

Első pécsi butor-, ajtó- és ablak-gyár

HOFFMANN KÁROLY

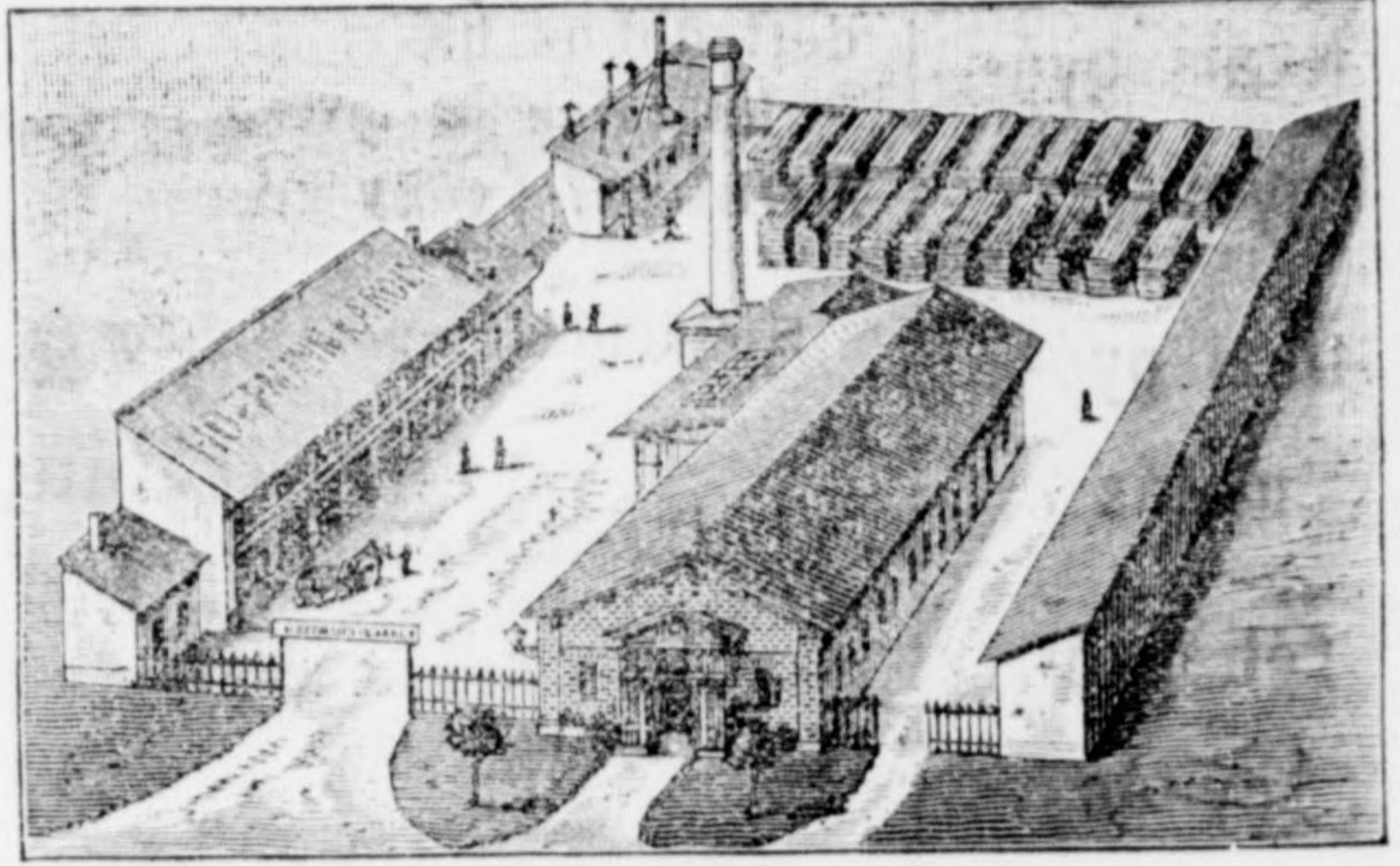
butor-raktára

óposta-utca 14. szám.

készít és szállít az épület- és butor-szakmába vágó mindenemű fa-munkákat a legjobb minőségű anyagból, állandó, gyakorlott munkásokkal és a legjobb gépekkel.

asztalosárúk-gyára

siklósi-utca 33. szám.

Nagy raktár mindenemű fa- és kárpitozott butorokból, valamint székekből hajlitott fából és vasbutorból.

Butorszállítás saját párnázott zárt kocsikban.

Kétszárnyu ajtók	1.25 széles, 2.50 magas	Ablakok bel- és külső szárnyal	1.00 szél, 2.00 mag.
Keresztajtók	0.90 " 2.10 "	" bel- és külső szárnya befelé nyíló	1.00 " 2.00 "
Árnyékszék- és kamaraajtók	0.70 " 1.90 "	Ablakok bel- vagy külső szárnyal	1.00 " 2.00 "
		Árnyékszék- és kamara-ablakok 30 cm. széles 60 cm. mag.	

A legolcsóbb árak mellett mindenkor készletben tartatnak.

Költségvetések a legnagyobb készséggel készítettnek.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitérősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legrészletesebb és e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” **kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., $\frac{1}{4}$ évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Árverési hirdetmény.

Baranya-Görcsöny tulajdonát képező eddig volt

korcsmaház,

a hozzávaló husvágó helyiségekkel együtt, azonkívül

14 hold szántóföld és rét,

1893. évi január hó 1-től három egymásután következő évre, azaz 2895. évi december hó 31-ig, f. évi augusztus hó 3-án szóbeli árverés útján bérbeadandó.

Bérleni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt 10 százalék bánatpénzt Görcsöny község bírāja kezébe letenni, kinél a közelebbi feltételek is megtuhatók.

Bar.-Görcsöny 1892. évi július hó 4-én.

Kalamár András

bíró.

757. sz.

tkvi 1892.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schaffner József önkéntes árverési ügyében a pécsvárad kir. járásbíró területén levő Monyoród községben fekvő a monyoródi 260. sz. tjkvben felvett 1332. hszsz. fekvőségre a végrehajtási joghatállyal bíró önkéntes árverést 385 frt ezennel megállapított kikiáltási árbán elrendelte, s hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1892. évi július hó 29. napján d. e. 10 órakor Monyoród község birájának lakásán** megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 38 frt 50 krt készpénzben avagy az 1881: LX. t. cz 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-dik évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1892. évi január hó 25-ik napján.

Lukrits István

kir. törvszéki bíró.

Eladó ház.

A papnövelde-utca 7. sz. alatti ujonnan épült, adómentes,

3 lakosztályal bíró ház

előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó.

A feltételekről bővebb felvilágosítást ad **Simonfay János** ügyvéd, megye-utca 18. szám.

MOLL SEIDLITZ POR

- ☞ Tavaszi gyógyítás
- ☞ Nyári gyógyítás
- ☞ Őszi gyógyítás
- ☞ Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorégés székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbébb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táráiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnutschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

- ☞ Legjobb bedörzsölő-szer
- ☞ köszvény
- ☞ csúsz és minden
- ☞ meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjeggyel tünteti fel és „A. Moll“ feliratu ónozzattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajcár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktár Pécssett: Sipöcz István gyógyszerésznél és özv. Reeh V. keresked.

„Newyorki Germánia“

életbiztosító társaság. — Alapított 1860-ban.

A társaság activái 1891. január hó 1-én 66.881.021-01 márkára ragnak, tiszta fööslege pedig 3.721.271-15 márkára.

Fenállása óta 1891. január hó 1-ig a társaság halálesetekért 57.173.217 márkát,

A biztosított élte idejében esedékesé vált kötvényekért 11.632.546 „

Életjáradékok fejében 727.061 „ fizetett ki.

1891. január hó 1-én érvényben lévő biztosítások: 32.591 kötvény 243.619.529 márká erejéig, ebből esik Európára: 18.689 kötvény, 193.2374 21 márká erejéig.

A társaság activái Európában: ingatlan Berlinben — letétek a különböző országok kormányainál és bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556-00 márkára ragnak.

A társaság Magyarországon, Ausztriában, Németországban és a Svájcban képviselőségekkel bir. Díjszabályzatai igen jutányosak és föltételei a lehető legmértányosabbak.

Felvilágosítással szolgál.

a társaság magyarországi főképviselesége

Budapest, V. Nádor-utca 6. sz.

Magyarországi referentiák: Pesti magyar keresk. bank, Bokros Elek, dr. Dégen Gusztáv és dr. Neumann Ármin, országgyűlési képviselők.

A zirczi apátság tulajdonát képező

szántói

savanyúviz,

hazánk egyik legjobb és Pécssett tényleg a legolcsóbb asztali borviz, helybeli főraktára:

Berecz Károly

fűszerkereskedőnél.

Két jó nevelésű fiu

tanonczul

felvétetik egy

budapesti fűszer-kereskedésbe.

A feltételeket megmondja **Mes-trits Imre** Pécssett, király - utca 38. szám.

Hazánk legkedveltebb savanyúvize

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó cs. és kir. fensége

Főzsef főhercege asztalán rendes italul szolgál.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Czadeg szénsavtartalmu * A bomek színét nem változtatja Természetes ízét kellemessé teszi

a mért is a vendéglős uraknak kevértől „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Májában a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyúvize.

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár

úr által.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési, emésztési- és húgyvesztőszervek hurutos bántalmánál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis, görvény, vese- és köszvény-bajokat, epügy használható a tagok csúszos bajainál, gyermeknekkel meggyógyítja a túlságos gyomorsavanyú-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szén-sav tartalmánál fogva ezen üdítő savanyúviz a legkellemesebb izelt bir s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

ÉDESKUTY L, os. és kir. és szerb kir. udvari ásvány viz-szállító BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Fiú öletéselm

igen előnyös áron vétetnek föl

kiadóhivatalunkban.